

Stand by America

AMERIŠKA DOMOVINA

Justice to all

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"American Home"

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NO. 64

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY JUNE 2nd 1920

LETO XXIII. — VOL XXIII.

Glede tiranskih kazni prohibicije

V številki z dne 28. maja smo priobčili pismo, ki ga je poslalo naše uredništvo na kongres glede silovitih in drakonskih kazni, katere zahteva ameriška vlada za vse one, ki so prekršili postavne prohibicije. Kongresman C. A. Mooney nam je nemudoma odgovoril:

Pravkar sem prejel vaše cenjeno pismo z dne 24. maja in vrjemite mi, da sem bil silno preseneten, ko sem dobil fakta v roke. Jaz sam nisem vedel, da postava na ta način operira. Vrjemite mi, da se podam nemudoma v Department of Internal Revenue, le bojim se, da v pismu ni dovolj definitivnih podatkov, razven da vzamem slučaj, kakor ste ga omenili v pismu. Pridem v Cleveland osebo, kakor bo odobren bonus za bivše vojake, nakar pridem v osebno konferenco z vami glede te zadeve, in prepričan sem, da se bo nekaj ukrenilo v tej zadevi, ker vem, da se ta stvar mora poravnati v Clevelandu. Prav odkrito priznam, da nikakor ne morem razumeti, kako morejo človeka kaznovati, \$2.500 kazni, ker je dal odjemalcu kozarec vona. Hočem vam telefonirati, kakor hitro pridem v Cleveland. Odkrišaršči vas — Charles A. Mooney.

Iz pisma se sprevili, da tudi v Washingtonu niso na čistem glede teh kazni, kakor smo jih obširno omenili v eni preteklih številkih, in upeljala se bo preiskava. S tem pa ni rečeno, da v slučaju, da se kazni oziroma davki odpušče, da bi potem šel vsakdo in brez skrbi prodajal izdeloval pijačo. Ne, nikakor ne, in mi posebno svarimo proti temu. Prohibicija je prohibicija z vsemi postavnimi določbami, in na čemur je nam ležeče je to, da se ljudem ne bodo prodajale hiše da jih ne bodo metali na cesto. Na vsak način pričakujemo v prihodnjih par dnevih odločitve, kar sporočimo rojakom. Veseli nas le, da imamo uspeh, in vrjemite nam, da delujemo vselej v vašo korist. Vi pa pazite, da se ravnote po postavah, ki se ne dajo drugače spremeniti kot z volivnim glasom, oddanim na volivni dan. Vse drugo je zaman. Upamo le toliko, da bodo tiranske in nezasižane ruske kazni kakor jih hočemo uveljaviti, odpravljene.

— Draginja je vrag vzel v terek na Central market, ko se je stotine ljudi drenjalo k štantom nekaterih prodajalcev, ki so prodajali napol zastonj. Toda ne dolgo. Policija je vteknila svoje prste vmes, in pronašla, da je bilo dotično blago pokradeno iz štantov drugim prodajalcem, in tatovi so meni nič, tebi nič, ukradeno blago po "znižanih cenah" prodajali. Pet je bilo aretiranih.

— 26. junija se vrši policijska parada.

— V Lackawanna, N. Y. je tamojšni angleški časopis zagledal beli dan, tiskan na papirju kot ga rabijo mesarji za zavijanje mesa. Spredaj je bilo tiskano z debelimi črkami: Funt tega papirja nas velja 14 centov in pol, meso pa, ki se je pred 5. leti zavijalo v ta papir, je veljalo 10 centov funt. Znamenje razmer.

Stotine ubitih in ranjenih za praznike

V nedeljo, 30. maja in v ponedeljek, 31. maja je bilo v Clevelandu toliko nesreč in smrtnih slučajev, kot že dolgo ne. Da nimamo prohibicije, bi temperenčni tridli, da je bilo vse ljudstvo pijano, toda prohibicija je v veljavni, nesreče so se pa kljub treznosti zgodile. Torej, star pregovor pravilno niče ne ve, id.

V sledenč podamo v kratkem kroniko nesreč v teh dnevih: The J. F. Bartlett Aerial Navigation Co. ki ima svoj urad na St. Clair Ave in 79th St. skrbi za vožnjo z zrakoplovi med Clevelandom in Willoughby. V nedeljo je en zrakoplov te družbe, ko se je hotel podati proti tlom v Collinwoodu, se hipoma okrenil, da ne bi zadel dvoje otrok, ko je zadel našo rojakinjo Mrs. Ano Nose, 902 E. 144th St. ki je pravkar delala na svojem vrtu. Krilo zraka plova je prizadajalo gospojo Nose več poškodb. Odpehjal so jo v Glenville bolnišnico.

Helen Reed, potnica zrakoplova, je dobila teške poškodbe. Druga nesreča se je pripetila na Memphis Ave. blizu West Parka, ko je en zrakoplov mahoma padel na zemljo. Poškodovani so bili trije zrakoplovci.

Emery Counterman, 20 let star, dva tedna poročen, je bil ubit blizu Bedfordu od Pennsylvania lokomotive, pred očmi svojega očeta. Mož je svikač kare, ko je padel direktno pod lokomotivo.

Bernard S. Wener, 1435 E. 66th St. je bil nemudoma ubit, in trije njegovi spremljevalci v avtomobilu so dobili teške poškodbe, ko je Cleveland and Eastern kava zadel v njih avtomobil blizu Chardona v nedeljo. Wener je bil delavec American Steel & Wire Co. in je šel v nedeljo v svojo letno hišo pri Bass Lake, na odpočitek.

Štirje Clevelandčani v avtomobilu, vsi delavci, so dobili teške poškodbe v nedeljo, ko je njih avtomobil odpravil službo ter zavozil na tir predmestne kare pri Mentorju. Ulična kava na Woodland Ave je povzročila 6 letnega Lawrence Trofimenka, ki je s cestnega tlaka skočil naravnost na tir. Brezposelni ljudje so grozili motornarju s smrtjo, ko je povozil otroka, toda očitno je bilo, da motornar ni odgovoren, kajti nesreča je bila neizogibna 60 policistov je moralo razgnati množico, ki je grozila motornarju. Dva avtomobila sta trčila skupaj na St. Clair Ave. in 69. cesti. John Sajko, 967 E. 69th St. je naravno ranjen, ko je zadel v njegov avtomobil Paul Kucinčev. Mrs. in Mrs. Frank Goršič iz N. Randall sta se peljala po W. 25th St., ko je zadel v njih avtomobil drug avtomobil na Dennison Ave. Avtomobil ki je zadel v avtomobil Mr. Goršiča, bil je ukraden, in policija je aretirala voznika ukradenega avtomobila, dočim je drugi pobegnil. Mrs. Goršič je dobila teške poškodbe, in noga ji je zlomljena. Bila je odpeljana v City bolnišnico. Joseph Bodnar, 6 let star, 2805 Curdy Ave. je umrl v St. Luke's bolnišnici, ko je skušal splezati na premikajoč se tovorni vlak. Padel je pod kolesa, odrezana mu je bila noga in dobil je smrtne poškodbe.

Jakov Vimar, 42 let star, 3828 East 53rd St. je dobil smrtne poškodbe, ko je hotel preko železniške tira na Frank 54th St. tik pred lokomotivo. Frank Kerk, 45 let star, 4502 Catherine Ave. je dobil teške poškodbe od avtomobila na W. 47th St. Avtomobil je vozil naprej, ne da bi se zmenil za poškodovane. Mary Pedro, 7 let stara, je dobila teške poškodbe od avtomobila, ko je avtomobil zavozil naprejo na cestni tlak in jo podrl. Drug avtomobil je povozil Miss Dolores Cappell na Lorain & W. 110th St. Na Nickel Plate železnici je avtomobil zavozil v železniški vlak, in Josip Hrovat iz Cantona je dobil teške poškodbe. John Jackson, 4 leta star, se je igral na tiru cestne železnice, in je dobil teške poškodbe, ko ga je zadel kava. Gust Fisher, 5 let star, je dobil teške poškodbe, ko ga je podrl avtomobil na E. 40th St. in Woodland Ave. Voznik avtomobila je pobegnil in pustil policijo avtomobil ter neko ženko v njem. 50 streliv je oddala policija v nedeljek zvečer na nekoga moškega, katerega je preganjala skozi 40 blokov. Obdolžen je bil, da je iztrgal iz rok denarnico Mrs. Moxley.

42 oseb je bilo več ali manj ranjenih ko so v Liscomb, Iowa, nekajdni vojaki oddali častni strel v spomin tretjega. Imeli so nabasane ostre kroglice namesto papirja, in strelji so padli v množico 1000 oseb. 42 je bilo ranjenih: 7 oseb je bilo ubitih, in 24 ranjenih, ko sta blizu Tulsa, Okla. trčila skupaj dva vlaka. Oba strojevodca sta bila ubita. Dve osebi in 7 potnikov je bilo ranjenih, ko sta pri Van Etten, N. Y. trčila skupaj dva vlaka v ponedeljek. V Mexico City so bile ubite v nedeljo 4 osebe in dvajset ranjene, ko je padel zrakoplov na tla. Gasolin v motorju zrakoplova je eksplodiral.

— Jos. Krause, gostilničar, je bil februarja meseca prijet radi prohibicije. Trikrat je bil klican na sodnjo, pa ga ni bilo. V terek je bil zopet klican ob 9. zjutraj, in zopet ga ni bilo, nakar ga je sodnik kaznoval z globo \$1000.00. Takoj ko je bila kazen izrečena, je prišel Krause. Toda preporno. Sodnik se ni dal omeščati.

— Iz Chicage se poroča, da bodo sodili tam ta teden 20 morilcev. In policijski načelnik Chicage se je pred 10. dnevi izjavil, da je Chicage najbolj nedolžno mesto pod soncem. Hm! Hm! Vsak svoj malho hvali.

— V enem mesecu bomo

Nekaj o razmerah v stari domovini.

Mr. Jakob Debevec poroča iz Ljubljane z dne 12. maja. Vidim, da imate teškoče s papirjem, a kakor sem videl, ste dobili ene sorte papir, ki je videt precej trden in bo imeniten papir za "lonče" zavijati, ker gospodinje so se prej vedno kregale, da naš papir ni za nič.

Tu v Sloveniji se obrača na bolje. Gre sicer počasi, toda gre. Cene so začele nekam padati, le lesu in usnju se ne morejo znižati. Sladkorja sedaj sploh ni v deželi, pričakuje se večja pošiljatev iz Amerike. Mišlim, da bodo tudi v Jugoslaviji začeli saditi sladkorno peso, prve poskuse so naredili na Stajerskem. Razmere na Hrvaškem so pa 50 let za nami. Draginja neznosna, dela se malo, v Zagrebu vsakdo verizri, samo delati nečejo. Sredi popoldneva vidiš stotine ljudi po kovarnah. Ljudje so fino oblečeni, posebno ženske, vse v svili. Kje se dobi denar? Govoril sem z več upljivimi osebami v Liki, in vsi pravijo: Ej, kaj, vi Slovenci ste ptiči, pri vas vse funkcionira kot po žnori. Pri nas se pa še vedno pozna stara avstrijska in mažarska disciplina. Boljše je v Srbiji. Le v Belgradu je strašna draginja. Kar stane v Sloveniji krono, je tam dinar.

Železniški štrajk je trajal tu kakih 12 dni. Prišlo je do krvipelitja, ubitih je bilo 13 oseb, ranjenih 24. Par prask je bilo v Trbovljah. Vlada je mobilizirala železničarje, in štrajk je bil velika polomija. Kajti štrajk ni bil drugzaga kot poskus boljševikov priznati carja Trockija za glavarja Slovenske in Jugoslavije. Ker pa Slovenci nimajo z židi ničesar opraviti, je prebivalstvo samo obsodilo početje boljševikov. Boljševiki so se jako dobro pripravili, in niso niti enega načrta izdali nikomur, tako da 16. aprila še nihče ni vedel ničesar o štrajku. Večer pred štrajkom sem naložil iz skladišča 7 vagonov kišt za Hrvaško. Jakič in moj brat pa sta deli la kište medtem v Metliki in za obehno Hrvaško. Drugi dan je bil štrajk, vagoni so ostali v Šiški, a Jakič v Metliki, toda drugi dan sta priromala z mojim bratom v Ljubljano, nekaj časa peš, nekaj časa na vozu, čevlje na rami, palice v rokah in culice čez rame, kot dva jeruzalemska romarja. 28. aprila so vlaki zopet začeli voziti, in hajdi na Hrvaško. Dva vagona kišt smo lovili tri dni po raznih postajah, ker štrajkarji so ob štrajku pustili vozove, kjer se jim je ljubilo. S tem, da smo "mazali", se nam je posrečilo dobiti vse. Razdelili smo v Ogulinu, Gospiču, Liki, Bakar, Delnice. Za brzojav iz Zagreba v Ljubljano je potrebovalo 5 dni časa. Krasna služba, kaj? Na Slovenskem vozijo vlaki redno, na Hrvaškem je pa do vraga vse zmešano. Sedaj smo naložili vagono za Bosniški Brod, kjer preložimo na ozkotirno železnico, da pridejo v Metkovič, zadnjo postaja tega žalostnega križevega pota. Potem gremo v Dubrovnik, medtem ko Perdan in Jakič odputujeta v Srbijo in Črnogoro. Ako ne bi bilo štrajka, bi bilo vse že gotovo.

V Vera Cruz, najbolj prominentnem meksikanskem pristanišču, je zbruhnila kuga. Vse šole, cerkve, gledališča, in drugi javni prostori so zaprti. Ves promet ustavljen, noben vlak, noben parnik ne sme iz mesta, ne v mesto. Mestna vlada je naročila 2000 mrtvaških rakev za umrle v ubožnih družin. Kuga silovito razsaja, in vse potrebne odredbe so oddane, da se ne raznese drugam.

IVAN ZORMANOVE POEZIJE V DOMOVINI.

Iz Ljubljane nam Mr. Jakob Debevec poroča, da je njegov brat, znani slovenski kritik in pisatelj, prof. Debevec, priobčil v eminentnem slovenskem listu "Dom in Svet" ocneno poezij Ivan Zormana. Kritika je precej obširna in obsega dve koloni. Ocenja se izvrstna, in mi ameriški Slovenci smo lahko ponosni na našega Zormana, prvega slovensko-ameriškega pesnika. Knjiga njegovih poezij je bila podarjena vseučiliški knjižnici v Ljubljani, za kar se vodstvo vseučilišča iskreno zahvaljuje. Knjiga tu na Slovenskem jako ugaja, tako po vsebini kot obliki. Ocneno pričobimo, ko jo dobimo iz domovine.

— Dočim je bilo v Clevelandu in ponedeljek jako prijazno in hladno vreme, pa so druga ohoska mesta trpela od velike vročine. Večinoma je toplomer kazal 85 stopinj, dočim je Cleveland imel največ 69 stopinj. Jezero je povzročilo hlad.

— V ponedeljek sta potovala skozi Cleveland proti New Yorku Mary Pickford, znana gledališka igralka s svojimi novim možem Douglas Fairbanks, ki je tudi igralec. Oba zasleduje sodnija radi "krive prisege" od strani Mary Pickford.

— V Toledo, O. je konvencija ohoskih zdravnikov. Pričakuje se navzočnosti najmanj 5000 zdravnikov.

— Tu je spomlad, vse v cvetju, in rečem, da je naša domovina lepa, treba je samo par let dobrega dela, da se vse uredi, šlo pa bo gotovo, da bodejo v Ameriki ponosni na Jugoslavijo. Bog jim daj obilo sreče v svobodi in jedinstvu. Pozdrav vsem.

James Debevec.

Senat je za vojno napram Meksiki.

Washington, 1. junija. Od obnašanja bodoče meksikanske vlade je odvisno, ali bo imela mir z Zjed. državami ali vojno. V odseku senata za tujezemske zadeve se je resno stavil predlog, da se Meksiki napove vojna, kakor hitro bi nova meksikanska vlada se skazala neprijazno napram Ameriki. Ako se pa nova vlada Meksike skaže za prijazno napram Ameriki, te da gre. Cene so začele nekam padati, le lesu in usnju se ne morejo znižati. Sladkorja sedaj sploh ni v deželi, pričakuje se večja pošiljatev iz Amerike. Mišlim, da bodo tudi v Jugoslaviji začeli saditi sladkorno peso, prve poskuse so naredili na Stajerskem. Razmere na Hrvaškem so pa 50 let za nami. Draginja neznosna, dela se malo, v Zagrebu vsakdo verizri, samo delati nečejo. Sredi popoldneva vidiš stotine ljudi po kovarnah. Ljudje so fino oblečeni, posebno ženske, vse v svili. Kje se dobi denar? Govoril sem z več upljivimi osebami v Liki, in vsi pravijo: Ej, kaj, vi Slovenci ste ptiči, pri vas vse funkcionira kot po žnori. Pri nas se pa še vedno pozna stara avstrijska in mažarska disciplina. Boljše je v Srbiji. Le v Belgradu je strašna draginja. Kar stane v Sloveniji krono, je tam dinar.

— Najnovejša poročila iz Reke pravijo, da je d'Annunzio, znani italijanski blaznež, nevarno zbolel, in da je v deliriju zapovedal svojim četam, da osvojijo in zasedejo razna jugoslovanska mesta in vasi v bližini Reke. Kaj se je v resnici zgodilo, še ni znano, niti poročila niso jasna, toliko je le gotovo, da je jugoslovanska vlada ostro nastopila pri zaveznikih in se izjavila, da Jugoslavija na noben način ni odgovorna za nobene posledice, ako se d'Annunzio nemudoma ne prežene iz Reke. Nadalje je g. Trumbič jugoslovanski zunanji minister, izjavil, da bo jugoslovanska vlada s silo zagnala Italijane nazaj, ako bodejo posegali v jugoslovansko zemljo. V Parizu prevladuje prepričanje, da imajo zavezniki silno težavno stvar. Vsi državni zavezniki vidijo, da se Jugoslovani potegujejo edino za pravico, toda ker je Italija zaveznica, je silno teško nastopiti zaveznikom proti Italiji. Kot je videti, bi zavezniki najraje imeli, če bi Jugoslovani z oboroženo močjo nastopili proti d'Annunziu in ga pregnali iz Reke. Vsi občudujejo jugoslovansko potrpežljivost, katero prenašajo do skrajnosti. Kot se poroča, je Jugoslavija pripravljena udariti na Italijane. V tem ima podporo od strani vsega prebivalstva, razven boljševikov, ki so v očitni zvezi z Italijani pod krinko "mednarodnega bratstva", ki ni družega kot da se Italijanom s pomočjo jugoslovanskih izdajce pripomore do gospodstva nad Slovenci.

— Naš clevelandski baseball team je dobil tri igre zaporedoma, in je daleč naprej pred vsemi drugimi klubi. Prvenstvo-baseballa letos bo na vsak način prišlo v Cleveland.

— Dr. Roscoe v Guardian Blvd. je opazil, da njegov urad že dolgo časa ni bil očističen. Prah se je na debelo zbiral po celi sobi. Upeljal je preiskavo, zakaj ne čistijo urada, in povedalo se mu je, da ženske, ki čistijo, absolutno ne grede v njegovo sobo, je dokler bo visel okostnjak v njem. Potem je zdravnik zveskr zaprl okostnjak v pisalno mizo, in ženske so zopet hodile snažiti. Sicer bi zaštrajkale, ker so rekly, da za mrtve ne bodo delale, imajo dovolj posla z živimi.

— Državne oblasti so naročile velikim tovarnam, ki kupujejo za svoje uslužbence sladkor na debelo, naj prenehajo s to navado. Posledica tega namreč je, da imajo dotične tovarne, ki kupujejo sladkor, dovolj sladkorja za svoje ljudi, ki dobivajo od 25 do 100 funtov sladkorja, a drugje ga pomanjkulje. Oblasti so se izjavile, da 50 procentov vsega sladkorja ki je zadnje mesece dospel v Cleveland, je bilo pokupljeno od tovaren. Zato ga pa grocerji ne morejo dobiti.

— Iz Dunaja se poroča, da je ogrska vlada razpustila vse prostozidarske lože in zaplenila njih premoženje.

— Cestna železnica se v kratkem spelj po Ridge Rd. v Brooklyn in Parma. Tisočim delavcem bo s tem ustreženo.

Jugoslovani udarijo nad Lahe.

Najnovejša poročila iz Reke pravijo, da je d'Annunzio, znani italijanski blaznež, nevarno zbolel, in da je v deliriju zapovedal svojim četam, da osvojijo in zasedejo razna jugoslovanska mesta in vasi v bližini Reke. Kaj se je v resnici zgodilo, še ni znano, niti poročila niso jasna, toliko je le gotovo, da je jugoslovanska vlada ostro nastopila pri zaveznikih in se izjavila, da Jugoslavija na noben način ni odgovorna za nobene posledice, ako se d'Annunzio nemudoma ne prežene iz Reke. Nadalje je g. Trumbič jugoslovanski zunanji minister, izjavil, da bo jugoslovanska vlada s silo zagnala Italijane nazaj, ako bodejo posegali v jugoslovansko zemljo. V Parizu prevladuje prepričanje, da imajo zavezniki silno težavno stvar. Vsi državni zavezniki vidijo, da se Jugoslovani potegujejo edino za pravico, toda ker je Italija zaveznica, je silno teško nastopiti zaveznikom proti Italiji. Kot je videti, bi zavezniki najraje imeli, če bi Jugoslovani z oboroženo močjo nastopili proti d'Annunziu in ga pregnali iz Reke. Vsi občudujejo jugoslovansko potrpežljivost, katero prenašajo do skrajnosti. Kot se poroča, je Jugoslavija pripravljena udariti na Italijane. V tem ima podporo od strani vsega prebivalstva, razven boljševikov, ki so v očitni zvezi z Italijani pod krinko "mednarodnega bratstva", ki ni družega kot da se Italijanom s pomočjo jugoslovanskih izdajce pripomore do gospodstva nad Slovenci.

— Naš clevelandski baseball team je dobil tri igre zaporedoma, in je daleč naprej pred vsemi drugimi klubi. Prvenstvo-baseballa letos bo na vsak način prišlo v Cleveland.

— Dr. Roscoe v Guardian Blvd. je opazil, da njegov urad že dolgo časa ni bil očističen. Prah se je na debelo zbiral po celi sobi. Upeljal je preiskavo, zakaj ne čistijo urada, in povedalo se mu je, da ženske, ki čistijo, absolutno ne grede v njegovo sobo, je dokler bo visel okostnjak v njem. Potem je zdravnik zveskr zaprl okostnjak v pisalno mizo, in ženske so zopet hodile snažiti. Sicer bi zaštrajkale, ker so rekly, da za mrtve ne bodo delale, imajo dovolj posla z živimi.

— Državne oblasti so naročile velikim tovarnam, ki kupujejo za svoje uslužbence sladkor na debelo, naj prenehajo s to navado. Posledica tega namreč je, da imajo dotične tovarne, ki kupujejo sladkor, dovolj sladkorja za svoje ljudi, ki dobivajo od 25 do 100 funtov sladkorja, a drugje ga pomanjkulje. Oblasti so se izjavile, da 50 procentov vsega sladkorja ki je zadnje mesece dospel v Cleveland, je bilo pokupljeno od tovaren. Zato ga pa grocerji ne morejo dobiti.

— Iz Dunaja se poroča, da je ogrska vlada razpustila vse prostozidarske lože in zaplenila njih premoženje.

— Cestna železnica se v kratkem spelj po Ridge Rd. v Brooklyn in Parma. Tisočim delavcem bo s tem ustreženo.

Poraz in zmaga boljševikov pri Kijevu.

Moskva, 1. junija. Boljševiški vojni urad poroča, da so se morale čete boljševikov umakniti "premočnim silam Poljakov" ter zasesti novo obrambeno črto. Poljaki so boljševike napadli s tako silo, da so bili Rusi vrženi nazaj 15 milj, tri divizije razbite ter 2000 vojakov rudeče armade ujeta. Boji so se vršili okoli vasij Moldečno, južno od Kijeva. To se je vršilo na glavni fronti. Na stranskih frontah pa so boljševiki odbili ljute poljske napade. V Nemčiji se pripravljajo na volitve, ki se vršijo 6. junija. Političen boj je silno strupen, in gotovo je, da bo na dan volitev tekla kri. Posebno se pripravljajo pristajši monarhije na ljute boje. Radi bi dobili večino v Nemčiji in zopet razglasili kraljestvo ali cesarstvo. Na drugi strani pa tudi socialisti ne mirujejo. Pričakuje se ogromnih spopadov na volivni dan.

— Prve dni meseca septembra priredi clevelandski urad za državljanstvo, (Citizenship Bureau) izlet onih oseb v Washington, ki so se zadnje čase pripravljale za državljanstvo. Namen izleta je, da novi državljani proučijo glavno mesto Amerike. Predstavljeni bodejo v avdienci predsedniku Wilsonu, in objednem bodejo gostje delavskega tajnika Wilsona. Izlet bo trajal tri dni. Mogoče se udeleži tudi naš urednik. Kdor pa ima veselje in voljo potovati v glavno mesto Zjed. držav, naj se že sedaj prijavi pri Mr. Fr. Tomič, c/o Garfield Bank, 322 Euclid ave. kjer bodo vsa nadaljnja pojasnila. Stroški ne bodo veliki.

— V nedeljo, 6. junija, bo zasajena prva lopata k stavbi prve slovenske tovarne v Clevelandu in v Ameriki. Slavnost se bo vršila na posestvu slovenske organizacije, The Euclid Foundry Co. na Bliss Rd. v Euclidu. Ob tej priliki priredijo delničarji podjetja ljudsko slavnost, in poleg pomembnih govorov, ki bodejo označili pravi pomen tega dogodka, bo tudi dovolj zabave in okrepcila za vse Slovence. Kot znano, je The Euclid Foundry Co. organizacija najboljših slovenskih molderjev, ki so znani po celem Clevelandu kot najbolj spretni v svoji stroki. Postavijo si v najkrajšem času lastno tovarno, kjer bo dela izobilo, ter uprava in vodstvo v poštenih rokah domačih delavcev. Opozarjamo na tozadavni oglas v današnjem listu.

— Poslanska zbornica v Washingtonu je sprejela postavlo, da dobi vsak bivši ameriški vojak do \$625,00 kot nagrado, toda postava je šla v senat, kjer so jo pokopali do prihodnjega decembra. Nekateri celo trdijo, da senat ne bo nikdar dovolil te nagrade bivšim vojakom.

— Dva meseca je 600 clevelandskih policajev lovilo nekoga zamorca, ki je imel navado, da je ponoči obiskoval stanovanja žensk in delal nadalgo. V ponedeljek ga je policija konečno ulovila. Tri ženske so ga spoznale kot napadalec. Stavljen je pod \$6000 varščine.

— Pismo ima pri nas Jože Puzelnik.

— Od 2. do 7. julija se vrši v Clevelandu razstava zrakov. Župani iz Youngstowna, Toledo, Canton, Columbus, Cincinnati, pridejo z zrakoplovi v Cleveland.

— 35.000 oseb se je zbralo v ponedeljek v Clevelandu, da počasti spomin padlih vojakov. 10.000 oseb je korakalo v paradi.

— Na sodno obravnavo, ki se začne drugi teden proti morilcu Kagya, bo kot priča poklican tudi vrhovni sodnik McGannon, ki je v družbi z umorjenim in najbrž z morilcem nekaj ur pred umorom pil v neki gostilni. Na sodniški leti vsemogoč sum, toda nihče ne more ničesar dokazati.

Banditi napadajo dekleta v mestu.

Najnovejša banda, ki operira v Clevelandu so roparji deklet. Zadnje čase je bilo nasiloma odpeljanih iz Clevelanda 7 deklet, a mnogo drugih je zginilo, da se ne ve kako in kam. Policija je dobila v terek obvestilo, da je bilo zopet neko deklo odpeljano. Ko je čakala na Prospect ave. blizu Colonial hotela, skoro v sredini mesta, na ulično karo, je mimo privozil avtomobil. Trije moški so zgrabili deklo in jo vrgli v avtomobil, ki je divje odpeljal naprej. Več kot sto ljudi je videlo ta prizor, ne da bi kdo posredoval. Več mesecev že operira ta ganga v Clevelandu. Mlade žene in dekleta, ki čakajo na cestne kare, so zgrabljene, vržene v avtomobil in odpeljane. Pozneje jih dobijo daleč kje na deželi na samotnih potih, ostale so pa zginile brez sledov, in so bile najbrž umorjene in njih trupla skrita ali sežgana. Se pretekli teden je vodja neke tovarne se peljal z avtomobilom po State Rd. ko je slišal obupne klice dekleta iz bližajočega se avtomobila. Ustavil je svojo karo, toda roparji so skočili proti njemu in ga z revolverji prisilili, da je peljal naprej. Previdnost je torej treba povsod.

— Naši zastopniki v stari domovini, ki so šli tja v spremstvu zabojev, nujno svetujejo v zadnjih pismih, naj ljudje nikar ne hodijo v Jugoslavijo. Razven nujnih slučajev, naj se vsakdo raje dvakrat premisli, predno gre tja. Kdor ima družino tam, naj pošlje po njo, hvaličen bo on in družina, če bodo poslušali ta nasvet. Še VSAKDO, kdor je šel domov, se strahovito kesa.

— Pet voznikov žganja je bilo aretiranih v nedeljo, ko so pripeljali v Cleveland pet ogromnih truckov žganja iz Kentucky. Na truckih je bilo 600 zabojev žganja in deset velikih sodov. Vse skupaj je vredno \$250.000. Vlada še sama ne ve, kako naj nastopi proti voznikom.

— Dasi smo štirikrat naznanili v listu, da v ponedeljek ne bo lista, pa je prišlo nad 300 rojakov v terek v urad, zahtevajoč "list od ponedeljka". Pa bi človek ostal hladne duše. Ne vemo, kako bi zapisali da bi si ljudje zapomnili.

— Mesto bo zahtevalo od plinove družbe, da računa za plin tako, kakor ga dobivajo ljudje. Ako po zimi v mrazu ne bo dovolj plina, tudi ljudem ne bo treba plačevati ogromne račune. Najmanjši pritisk mora biti 4 unče.

— Od 2. do 7. julija se vrši v Washingtonu razstava zrakov. Župani iz Youngstowna, Toledo, Canton, Columbus, Cincinnati, pridejo z zrakoplovi v Cleveland.

— 35.000 oseb se je zbralo v ponedeljek v Clevelandu, da počasti spomin padlih vojakov. 10.000 oseb je korakalo v paradi.

— Na sodno obravnavo, ki se začne drugi teden proti morilcu Kagya, bo kot priča poklican tudi vrhovni sodnik McGannon, ki je v družbi z umorjenim in najbrž z morilcem nekaj ur pred umorom pil v neki gostilni. Na sodniški leti vsemogoč sum, toda nihče ne more ničesar dokazati.

AMERISKA DOMOVINA

(AMERICAN HOME)

NAROCNINA:
Za Ameriko \$4.00 Za Cleveland po pošti \$5.00
Za Evropo \$5.50 Posamezna številka 3c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na "Ameriška Domovina"
8110 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio Tel. Cuy. Princeton 189

JAMES DEBEVEC, Publisher LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1900, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 64. Wed. June 2nd 1920

Kako naj se pomiri svet.

Vprašanje, ki se danes vsakemu mislečemu človeku nehoti vsiljuje in o katerem mora resno premišljati, je: Kako naj obnovimo razburkano civilizacijo, kako hodemo popravi, kar je storjene škode, kako se bomo zopet vrnili k boljšim in bolj plemenitim svarem?

To vprašanje stoji danes pred nami kot najbolj važno izmed vseh drugih vprašanj. K sreči pa to vprašanje ni tako silno, da se ne bi moglo rešiti, ako se začne reševati na pravičen način ter po pravem potu.

Odgovor na to vprašanje se glasi: Spremenite stare teorije in stari način dela, učite enostavno živo resnico, in potem ravnate se po tej resnici pri vseh svojih delih in v javnem in zasebnem življenju. Prvo načelo, po katerem se rešuje to vprašanje je nauk o prvenstvu človeka — človečanstvo nad vse. Človečanstvo je najbolj važna, dragocena in sveta stvar na svetu. Kadar se človečanstvo znajde obraz v obraz s političnimi, cerkvenimi in ekonomskimi teorijami in sistemi, ki jih šli za tem, da se človečanstvo podjarmi njihovim posebnim težnjam, tedaj je treba zavreči te sisteme in teorije. Človečanstvo mora priti na prvo mesto, ker na svetu ni ničesar, komur bi imelo biti človečanstvo podložno. V človečanstvu razumemo — vsa ljudska bitja. In glavni nauk človečanstva, ki bo rešil svet pogube je: da ima vsak član svetovne družbe ljudi enake pravice in dolžnosti, enake ugodnosti ter enakost pred postavo. In v to enakost se ne bi smeli utikati ljudje, ki so morda bogatejši ter uplajivi nemoralno na pravice siromašnih. Enaka pravica za vse mora biti. Najbolj siromašnemu kot najbolj bogatemu se mora deliti pravica z eno in isto roko, z eno in isto mero.

Vsak poskus poedince ali skupine poedincev, da se z denarjem uplajiva na postavo dajalce, bi bilo treba kaznovati z najbolj ostrimi kaznimi in nikakor se ne bi smelo dovoliti, da bi kaj preprečilo, da zločinci ne bi dobili popolne kazni za vsak najmanjši poskus preprečiti pravico. Postava bi morala vsepovsod enake za vse, in brez vsakih fraz, uplajiva in prednosti bi se morale za vse enako spolnovati. In narod bi moral biti v polni zavesti ter dati razumeti onim ki imajo nalogo paziti, da se postave spolnujejo, da jih bo držal strogo odgovorne.

Na prvi mah bi kdo rekel, da vse to kar smo napisali, ni nič drugega kot ponavljanje starih stvari o ljudskem bratstvu — misel, katero so razlagali vsi veliki verski in moralni propovedovalci. Da, res je tako, toda ljudje se niso nikdar ravnali po tem. Kolikokrat poslušajo v nedeljah krasne pridige, nauk o ljubezni do bližnjega, o tem in onem toda tekoma tedna ljudje delajo tako kakor da bi ne slišali nikdar kake stvari o tem.

Če se pa hoče človeštvo podati na boljše pot, ako se hoče civilizacija vrniti in dvigniti na bolj popolno stopinjo, kakor je sploh kdaj bila, se moramo nekako naučiti, da ne hodemo samo verovali v lepe nauke ampak se po njih tudi ravnali v občevanju s svojim bližnjim. V današnjih in negotovih časih je neobhodno potrebno od vseh, da prenehajo biti licemerji, hinavci, pač pa naj postanemo vsi skupaj pošteni, iskreni in odkriti, če nečemo videti, da bo vse kar je svetlega, poštenega in značajnega na svetu, šlo v propast.

Čas je prišel ko mora svet nastopiti pravo pot ali pa propasti. Čas je zrel za evolucijo ali revolucijo, to je, mi moremo, ako smo pametni, imeti veselje in korist, ali pa dovolimo, da nemoralni, brezvestni elementi odstranijo pravico in resnico, uklenejo človeštvo v verige in konec je z nami.

In ako hočemo nastopiti pravo pot, moramo nemudoma začeti pri oni stvari, ki se tiče življenja in obstanka vseh: Mi tukaj v Zjed. državah imamo že dovolj časa demokracijo, treba je torej sedaj še, da DEMOKRATIZIRAMO INDUSTRIJE. Treba je rešiti vprašanje razdelitve ali distribucije blaga. Ko se to reši, ne bo več nezadovoljstva, ne bo več štrajkov, težav in nesoglasja, če se bo rešilo to na podlagi take postave, ki ne gleda na levo in desno, ki ne pozna uplajiva in fraz, ki deli vsem z isto roko.

Duh ljudskega bratstva no povzročil blagoslovljeno delo, ako mu damo priliko, nasprotni duh pa, duh pohlepnosti in mrznje, kakor prevladuje danes, nas bo neprestano pritiskal k tlom ter klical prokletstvo nad nas. Treba se mu je odločno postaviti po robu.

Kdor je član S. N. P. J. ter plačuje zvesto svoje pripevke, nima nobene besede pri tej Jednoti, ako age in sultani pri "Prosveti" tega ne dovolijo. Pripetilo se je zadnje čase zaporedoma, da protesti, skrajno upravičeni in uradno priobčeni, so bili vrženi v koš od urednika "Prosvete", katerega plačuje članstvo, da dela letni deficit z glasilom, ki znaša več tisoč dolarjev. Iz raznih mest se oglašajo stara, napredna društva S. N. P. Jednote, ki morajo PLAČEVATI SVOJE URADNE DOPISE v drugih listih, da zagledajo bel dan, ker jim lastno glasilo ne dovolj priobčiti njih uradnega mnenja. In urednik glasila ima potem nesramnosti dovolj, da trdi, da vlada demokracija pri S. N. P. Jednoti. Resnica pa je, da vsak boljševek, če je član Jednote ali pa ne, najde odprte predale, dobi prostora cele strani, ako hoče, samo če zagovarja carja-žida Trockija. Pošten član pa, ki 10 ali več let plačuje v Jednoto, ne dobi prostora, kadar upravičeno nastopi proti taki taktiki. Ako kje vlada tiranska cenzura, se to dogaja pri "Prosveti", ki nikdar ne bo sprejela dopisa od članov Jednote, če ne pokadi z največjo kadilnico mogočnejšem v Chicagi. Če pa sprej-

mejo tak dopis, tedaj ga pa zabelijo z "pripombo uredništva", v kateri pripombi na nesramen način psujejo na dopisnika ter ga obkladajo s primki, da se kadi. To je zato, ker vlada pri tej Jednoti — demokracija, kakor jo Zavrtnik razume. Priporočamo, da se kupi na konvenciji metla, da očedi ta Avgievjev hlev. Ali ne bi bilo prav, da pridejo člani enkrat do besede? Ali je urednik tukaj, da diktira članom, ali člani diktirajo njemu? Kaj je razlika med kapitalizmom in Zavrtnikom? Najhujša je duševna sužnjost, ki jo nakla da "delavski" urednik delavcem. Sicer pa: Berite "Prosveto" z dne 26. maja, kjer gl. uradniki in uredniki gajžljajo člane Jednote, da se čudimo, da ne pridejo člani v Chicago in sami vzamejo gajžlo v roke ter spode to druhal, lik Krist, ki je pregnal farizeje iz tempelna.

VESTI IZ STARE DOMOVINE.

VIšmi in tatvine na deželi. V času splošne železničarske stavke so se pojavili po vseh oddaljenejših krajih Slovenije številni vlomni in tatvine. Zastoj v javnem prometu so izrabili temni elementi v svoje vlomilske in tatvinske operacije. Sedaj prihajajo v Ljubljano poročila o vlomih in tatvinah, ki so bili izvršeni takoj pričetkom splošne železničarske stavke. Ker je bilo v Ljubljani med tem časom malo tatvin in vlovov, se zdi, da so ta čas običajni ljubljanski nepridipravi prenesli svoj delokrog na deželo.

Zaplenitev. Policija je zasedla ves majske spis, katerega je nameravala izdati "Delavska socialistična stranka". Spis, katerega večino je spisal ing. Gustinčič, je bil tiskan v 10.000 izvodih v tiskarni Hrovatin.

Ubijajo, kradajo! V pariškem listu "La Cause Communiste" je napisal znani socialjalni revolucionar Vladimir Burcev članek, iz katerega posmemamo tole: "Razkroj Rusije, ki so ga započeli boljševekovi, se nadaljuje nevdružema. Skala se vali vedno nižje. Po Rusiji se kakor dosejda, morda še bolj kakor kdaj prej, razlega obupen krik: "Ubijajo!" in povsod solze, trpljenje in kri, kri, kri... Sedaj pa se razlega po Rusiji povsod še drugi obupen klic mrjočih tisočev: "Ropajo in plenijo!" Nedavno tega sem bil v Južni Rusiji. Rуска valuta je tam padla na 300 do 500%, in tolpe tujcev s svojo valuto kupujejo za slepe ceno v Rusiji vse, kar dobe. Poleg nafte, lesa itd. kupujejo vso zlatino in srebrnino, kožuho, obleke, perilo, slike, dragocenosti itd. Parnik za parnikom odhaja iz Rusije z nagrabljenim blagom. Petrograd, Moskva in vse pokrajine so ti tujci po zaslugi boljševekov že davno docela izplenili. Kar je tvorilo narodno bogastvo in kar je bilo v naroden ponos, vse to se sedaj prodaja za slepe cene na tržiščih v Stockholmu, Kopenhagnu, v Londonu, Ameriki in Nemčiji. Treba je zdaj še računati z odpravo blokade in z njo s tem, da se bo Rusija z nova izplenila in izropala. Prav gotovo je, da se bo pokradlo in ugrabilo vse, prav vse, kar bo mogoče ukrasti in odvesti."

Kam jadrano? Dne 25. apr. popoldne se je zbralo v Skocijano na Dolenjskem ka kih 60-80 fantov, ki so vdrli v trgovino Pungercič ter jo popolnoma ropali. Odnegli so blaga v vrednosti 150-170.000 K. Nimamo poročil da-li se je orožnikom posrečilo izslediti in aretirati krivce, upamo pa, da se je to že zgodilo. Takšni dogodki so danes na dnevnem redu, in zdi se nam, da se ne bodo dali drugače zajeziti, kakor s tem, da poseže vlada po skrajnem sredstvu samoozbrambe ter proglaši za vse takšne in slične zločine preki sod.

Pri nas in v Nemški Avstriji. "Naprej" je pohlvalno nemško-avstrijske socialne demokrate tako-le: "Bodimo odkritosrčni, sodrugi, da nam ostane še dolgo nemški proletarijat vzor, kot nam je bil pred vojno. Njegovih svetov bomo še vedno rabili." — Iste dni kot pri nas je izbruhnil v Nemški Avstriji štrajk železniških nastavljenec, ki je bil zgolj mezdni boj. Ta mezdni boj je vlada, v kateri imajo večino socialni demokrate in socialnodemokratska stranka, s silo udušila. Ukazala je "delavskim četam" (Arbeiterwehr), oboženim z revoluciji in puškarni, naj zasedejo progo in je zagrozila, da bo s to rdečo gardo militarizirala železnice. Še več: Socialnodemokratiški župan v Dunajskem Novem mestu, Pichler, je dal med stavko sestaviti posebne vlake, ki so vozili kot Pichlerzuga". V tem mezdnem gibanju, ki ni imelo nikakega političnega ozadja, je bil glavni krumir socialnodemokratiški župan. Mezdni boj so zlo-milki socialni demokrate za brahijalno silo zato, ker so železničarji šli v stavko, ne da bi gg. prvake prosili za milostno dovoljenje. — Pri nas ni bilo meznega boja, bil je političen štrajk komunistov. Pritrdil nam bo vsak preizkušen delavec, ki ve, da štrajkov ne diktira par ljudi, ampak da se vrše prej pogajanja, potem, če so zahteve odbite, glasovanje in šele potem vstopi delavstvo v mezdni boj.

Črnogorci proti Italiji. Iz Cetinja javljajo: Skoro po vsej Črni gori so bila protestna zborovanja proti Italiji. Zahtevali so na njih, da se mora Skader združiti z Jugoslavijo.

Volitve v Češko-slovaški. Češki narod je poslal 18. apr. nove moše v poslansko zbornico. Volitve so se vršile izredno mirno, osebni boji so stopili precej v ozadje, borili so se v prvi vrsti programi in praktični uspehi delovanja strank. Kot najmočnejša skupina pride v zbornico 74 čeških socialnih demokratov, katerih večina je orientirana na levo. Proti njim in brez njih ne bo nobena vlada mogla obstati. V prejšnji zbornici slabotna in le malo upoštevana ljudska stranka si je s trdim organizacijskim delom priborila lep uspeh. Njenih 33 poslancev tvori skupino, ki je po moči na drugem mestu. Poudariti je treba, da si je stranka v praškem volilnem okrožju, ki je nenavdno razsežno (obsega glavno mesto, 46 sodnih okrajev in voli 45 poslancev), dobila tri mandate. Pri zadnjih volitvah l. 1913 ni ljudska stranka v celi češki kraljevini dobila niti enega mandata in je malo glasov. Moravska se je še bolj oklenila ljudske stranke, na Slovaškem pa je bilo pričakovati večjih uspehov. Kot tretja skupina so z 28 možmi izšli iz volitev agrarci, nekdanji neomejeni gospodarji nad kmetskim ljudstvom; izgubili so v korist socialnim demokratom in ljudski stranki. Narodni socialci imajo 24 poslancev. Kramarevi narodni demokrate pa 19. Zadnjim so prinesle volitve popoln poraz, če pomislimo, da je ta stranka (bivši Mladočehi) štela v avstrijskem parlamentu 28 poslancev in da je bila najmočnejša češka skupina. Obrtniška stranka, ki ji načeljuje Mičoch, ima 6 sedežev, slovaška vladna stranka je pod Šrobarjevim vodstvom priborila 12 mandatov. Toda vse težji problem so postavili pred češko državo Nemci, ki so izvolili 72 svojih mož, to je 24 odstotkov vseh poslancev. Čisto nemška volina okraja sta bila samo dva, Karlove vari z 12 in Češka lipa s 13 mandati; vse druge nemške pokrajine so bile združene s

ko je n. pr. največje nemško mesto Liberec volilo z mladočeškimi volilnimi okraji. Taboleslavskim okrajem. Odločilnega pomena bo, ali se bodo nemški socialni demokrate odločili od nemškega bloka in stvorili skupno s tremi češkimi socialističnimi strankami socialističen blok, ali ne. Zdi se, da so preveč ostro izstopili proti češki državi, da bi mogli sedaj na to pot. Slovaška, ki je narodno zelo mešana, je poslala v zbornico 10 Mažarov. Poljak ni bil izvoljen nobeden, pač pa pride še 9 Rusinov iz podkarpatske. Zbornica bo torej zelo pestro barvana in približno isto sliko bo kazal tudi senat. Ustvariti iz teh mnogobarnih skupin močno in trajno delovno večino ne bo lahko in bo več kot enkrat privedlo do težkih parlamentarnih kriz.

Komunistom v odgovor. Očita se mi, da se m peljal prvi vlak na Gorenjsko. Zakaj sem to storil, Vam hočem, gg. komunisti razložiti. Leta 1916. ko sem bil obsojen na 7 let težke ječe po 327. voj. kaz. zakona, je ostala moja soproga brez sredstev. Prišla je k Vam, nekdanjim internacionalcem, in prosila, da bi se pobiralo v kurinici, ker je bila odrezana od vsake podpore od strani mojih staršev, ker je bil ves privatni promet ustavljen. Organiziran sem bil takrat pri Vas. In kaj ste naredili, gg. internacionalci, sedanjim komunisti? Ogibali ste se nje, kakor da bi bila okužena in Vaš odgovor je bil: — "za izdajalca Avstrije nimamo ničesar!" Prva Vaša žrtve je bil nato moj nedolžni otrok, ki je umrl radi pomanjkanja, ker ste odpovedali vsako podporo. Vi, gg. komunisti, osvojevalci proletarijata, kje ste bili med vojno? V zaledju! Dajali ste za vojna posojila in za Rdeči križ, toda ne Vašega denarja, temveč delavski denar, da ste sami lažje veržili, ali pa kakor g. narednik Jaka Zorja tirali naš narod v smrt. Danes ste razkrinkani. Tujci, ki prihajajo iz Beljaka in drugod, pripovedujejo, da so imeli v Beljaku in drugih krajih veselice že pred 14 dnevi, ker bo Jugoslavija razpadla in bodo nastale prejšnje meje, med tem ko Vašim članom niti o stavki ni bilo še nič znanega. Gotovo ste mislili, gg. komunisti, da pridete kot ministri v novo avstrijsko vlado, ker v našo ne morete priti. Povem Vam pa še nadalje, kakaj vozim: 1. Ker me je Jugoslavija osvobodila in ker ne maram biti v družbi onih, ki delajo proti njej; 2. Ker sem član Zveze in ker je Zve za stopila iz pasive, ker je bilo ugodeno vsem njenim zahtevam; 3. Ker ne maram iti zopet v zapore. Da pa ne boste govorili, da delam službo in drugih vzrokov, Vam še povem, da sem bil l. 1919, tudi soudeležen, ko smo zlo-milili tudi mariborsko stavko in sem po 60 urni službi peljal prvi jugoslovanski vojaški vlak na Koroško, da smo jo zasedli in osvobodili. Tudi takrat, kakor sedaj, je bila moja narodna dožnost, da sem to storil. Vi niste vpostavili Jugoslavije, pa je tudi podrl ne boste. In kakor jaz, tako misli še tisoče in tisoče zavednega delavstva, ki so tvegali svoje življenje za vpo stavitev Jugoslavije, ne zato, da jo boste Vi podrli. — Jožef Breskvar, strojevodja.

Kočevje. V terek je došlo vojaštvo in aretiralo glavne hujskače. Komunistična delavska straža je avzirala dohod vojaštva, da so mogli poskriti orožje. Sirena je sklicala vojaško organizirane štrajkovce, ki so došli s koli, a prepoznano. Do izgedov ni prišlo. Teror pa še ni strit in štrajk traja dalje. Državi zvesto prebivalstvo je vlahi hvaležno za energični nastop komunistom naklonjeni, se pa togote.

SLOVENSKA MLEKARNA NAPRODAJ. Proda se radi odhoda v staro domovino. Pozve se vupravnštvo lista. (69)

Najboljše! Najbolj sigurno!

Najbolj praktično!

Pošiljati denar vstaro domovino je preko stare

The Lake Shore Banking & Trust Co.

Vogal 55. ceeste in St. Clair Ave. Cleveland, O.

Stara Lake Shore banka izdaje bančne menjice (for draft) katere se izplačajo po celem svetu, posebno pa pri jugoslovanskih denarnih zavodih, kakor hitro se predložijo v izplačilo.

Vložite svoje prihranke in imajte svoje bančne posle z banko, katere OGROMNO PREMÖZENJE znaša svoto preko \$26,000,000. Mi plačujemo 4 procente obresti od vseh vlog. Vse naše podružnice imajo tuzemski odelci, preko katerega morete poslati denar v staro domovino. Posebno pozornost posvečamo Jugoslovonom v Collinwoodu v naši na novo otvortjeni podružnici na EUCLID AVE. IN IVANHOE ROAD.

NASLOVI NAŠIH PODRUŽNIC:

E. 55th St. & St. Clair Ave. Prospect Ave. & Huron Road. Superior & Addison Road. St. Clair Ave. & E. 125th St. Superior Ave. & E. 120th St. Euclid Ave. & Ivanhoe Road.

Točnost in sigurnost je naše geslo.

Za vse informacije, pošiljanje denarja, kako morete dobiti vaše rojake in prijatelje k sebi, se veselje obrnite na upravitelja našega tuzemskega odelka g. J. B. Mihajević, ki vam hoče vselej prijazno postreči in dati vse potrebne informacije.

Pridite osebno ali pa pišite na

The Lake Shore Banking & Trust Company

E. 55th St. & St. Clair Ave. Cleveland, O.

C&B DAILY BETWEEN CLEVELAND & BUFFALO

3 MAGNIFICENT STEAMERS 3

The Great Ship "SEANDBEE" — "CITY OF ERIE" — "CITY OF BUFFALO"

CLEVELAND — Daily, May 1st to Nov. 15th — BUFFALO

Leave Cleveland 9:00 P. M. Leave Buffalo 9:00 P. M. Arrive Buffalo 7:00 A. M. Arrive Cleveland 7:00 A. M.

Connections at Buffalo for Niagara Falls and all Western and Canadian ports. Buffalo tickets reading between Cleveland and Buffalo are good for transportation on our steamers. Ask your ticket agent or American Express Agent for tickets via C. & B. Line, New Tourist Automobile Rate—10.00 Round Trip, with 3 days return limit, for cars not exceeding 1 1/2 in. wheelbase.

Beautifully colored sectional passage chart of the Great Ship "SEANDBEE" sent on receipt of five cents. Also ask for our 41-page pictorial and descriptive booklet free.

The Cleveland & Buffalo Transit Company Cleveland, Ohio

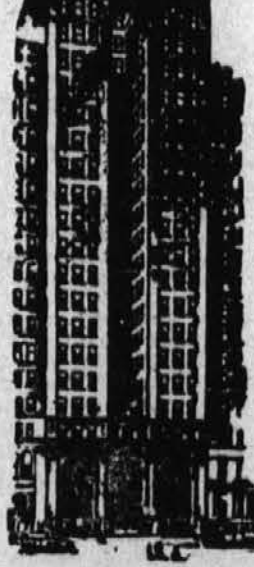
The Great Ship "SEANDBEE" — the largest and most costly passenger steamer on inland waters of the world. Sleeping capacity, 1500 passengers.

FARE + 463

Namesto kron

Glavni urad: American Express Co. 65 Broadway, N. Y.

pošiljajte DOLARJE v Jugoslavijo

The American Express Co. prodaja tuzemske drahte in ameriške money ordre, nakazane v ameriških dolarjih za pošiljate v Jugoslavijo. Ko dosepejo ti money ordri v domovino se spremenijo v krone kakor je tedaj cena. Ker v Jugoslaviji zahtevajo dolarje, se dobi v Jugoslaviji več Kron za dolar kakor pa tukaj.

Ceke ali money ordre morete kupiti v vsakem večjem uradu American Rail way express, podružnici ali v uradih American Express Co., v New Yorku, Bostonu, Philadelphia, Baltimore, Washington, Buffalo, Pittsburg, Cleveland, Cincinnati, Chicago, Detroit, Minneapolis, Milwaukee, St. Louis, Kansas City, San Francisco, Los Angeles, Seattle in Montreal.

Alli pa pišite v vašem materinem jeziku na naslov spodaj; priložite ekspressni money order ali poštni money order za svoto, katero želite poslati, dajte svoje ime in naslov in ime in naslov onega, kateremu želite poslati.

FOREIGN MONEY ORDER DEPARTMENT "N"

AMERICAN EXPRESS COMPANY,

65 Broadway, New York.

Clevelandski urad: 2048 East 9th St.

Kadarkoli pošiljate denar kamorkoli, zahtevajte vedno American Express Co. receipt za nje. To je zavarovalnina proti zgubi.

5% Avtoriziran kapital \$500,000.00 **5%**

SLOVENSKO STAVBINSKO IN POSOJILNO DRUŠTVO

0313 ST. CLAIR AVE.

PLAČUJE 5% OBREŠTI

Najboljši čas, da vložite svoj denar v napredno slovensko podjetje.

Denar je varen, dvigniti ga morete vsak dan. Zavod je pod strogim državnim nadzorom. Uradujemo tudi zvečer, ko imate čas in pogovoriti se morete v svojem materinem jeziku.

Kadar prodajate, ali kupite posestva, oglasite se pri nas za svet.

Vlagajte svoj denar tam, kjer boste lahko dobili pomoč v slučaju podpore. Naš zavod je za slovenske in hrvatske delavce — od njih tudi pričakujemo sodelovanja.

SLOVENSKO STAVBINSKO IN POSOJILNO DRUŠTVO

5% (Mo. Pr.) **5%**

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Splošna tonika.

Nihče ne bo oporekal izjavi, da je splošno zdravje odvisno največ od pravilne prehrane. Če je prehrana slaba, počasi ali nezgodno, se razvijajo druge bolezni. Vsakdo izmed nas bi moral torej biti oprezen in gledati, da je prehrana redna.

Severa's Balsam of Life

(Severa's Življenjski balsam) je začinjena tonika, ki je znana, da deluje najuspešneje. Ta balsam je splošni stimulant in je dokazal svojo vrednost v zdravljenju neprebrav, dispneje, pomanjkanja teka, navade zabasavanja in splošno hira-joče stanje. Cena 85 centov in 46 d. Napredaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA, CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

NAPRODAJ JE REMINGTON pisalni stroj, po nizki ceni. 1027 East 61st Street. (64)

IŠČEM

svoja dva strelca, Silvestra in Louisa Kramaršič, rojena v Jurkvasi na Dolenjskem in že nad 25 let naseljena v Clevelandu. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve za njih, naj mi razporeži naslov, ali če sama berete ta oglas, prosim, da se oglasite, za kar se naprej zahvaljujem. Mary Šebenik, 616 Joughin St. Fairport Harbor, Ohio. (64)

HIŠE NAPRODAJ.

v Collinwoodu.

Hiša za 1. druž. 4 sobe, kopalnice, furnes, elekt. plin, lot 40x115, stane samo \$4200, takoj se plača \$1850, drugo na lahka plačila. Hiša 7 sob, kopalnice, furnes, elekt. plin, dva lota, samo \$5200, takoj \$2500.

Hiša za 2. druž. 4 sobe in kopalnice, spodaj in zgoraj, klet pod celo hišo, 2 furnesa, hiša stara 2 leti, samo \$6150, takoj \$1450. Napredaj imamo tudi lote in farme ter več drugih postopij. Za pojasnila nas pokličite po telefonu ali se zglasite osebno.

J. ZAMAN & COMPANY
Real Estate,
16109 Waterloo Rd. Wood 473 R

V NAJEM SE ODDA SOBA s kopalnicom in električno razsvetljavo, 1413 E. 57th St. (66)

IŠČE STANOVANJE s štirimi sobami, v bližini cerkve sv. Vida, John Sevec, 1099 E. 64th St. (66)

DELO DOBJO MOŽJE in žene, za splošna dela. Lasten board, dobre plače in stanovanja. Vprašajte na 5912 Scovill Ave. (66)

SLOVO!

Spodaj podpisani naznanjam prijateljem in znancem, da sem se podal na obisk v staro domovino. Kdor mi hoče pisati ali pa obiskati naj pride v Cernomelj in vpraša po meni, se bomo gotovo dobili. Vsem prijateljem ključem z Bogom in na veselo svidenje.

FILIP EPPICH,
Cernomelj, Dolenjsko, Jugoslavija (64)

Give her a Bank account
as a wedding present

Kadar se mož poroči, tedaj je čas začeti z bančno vlogo za svojo ženo in tako naredi iz svoje družine za življenje tudi družico za premoženje.

Ona se bo potem zanimala za njegov napredek in mu bo pomagala. Pametno in varčno bo gospodarila in mu bo v resnici prava prijateljica v potrebi.

Marsikatera žena je s svojimi prihranki prihranila možu finančni polom.

Mi vas vabimo, da poslušate z nami.

The North American Banking & Savings Co.

ST. CLAIR AVE. IN 62. CESTA.

X-zarki preiskava za \$1.00

Ce ste bolni, brez ozira kaj je vaša bolezen, ali koliko ste že obupali radi bolezi!

Nikar ne izgubite upanja, ampak pridite k meni

Jaz zdravim vsakovrstne specialne bolezni moških in žensk, zajedno pa bolezi krvi, kože, ledvic, obisti, jeter, pljuč, mišic, srca, nosu in grlu. S pomočjo X-zarkov, elektricitete in molega najbolj modernega zdravilnega bodere postali boljši in najkrajšem mogočem času.

Pri nas ni nobenega ugibanja.

Skrajnost molega uspeha je moja skrbna metoda preiskave, da doznam, kaj vas boli. Jaz rabim X-zarke stroj, mikroskop in kemično analizo ter vse znanstvene metode, da pronažem vzrok vašega trublja.

Ali ste slabi? Pridite k meni, jaz vam pomagam!

Moje posebno proučevanje metod, ki se rabijo na evropskih klinikah v Berlinu, Londonu, Dunaju, Parizu in Rimu in moja dvajsetletna skušnjava v zdravljenju akutnih in kroničnih boleznih moških in žensk mi daje prednost pri zdravljenju in moji uspehi so bili jako zadovoljivi.

Jaz rabim veliko krvno sredstvo 606 in 914.

Vse zdravljenje absolutno brez bolečin. Vi se lahko zanesete na pošteno mnenje, pošteno postrežbo in najboljšo zdravljenje za ceno, ki jo morate plačati.

Ce je vaša bolezen neozdravljiva, vam takoj povem. Ce je ozdravljiva, boste ozdravili v najkrajšem času. Govorimo slovensko.

DOKTOR BAILEY "SPECIJALIST"

5511 Euclid Ave. blizu 55. ceste Room 222. Drugo nadstropje. Cleveland, Ohio.
Uradne ure od 9:30 zjutraj do 8. zvečer. V nedeljo od 10. do 1.

L. A. STARCE, OPH. D.

slovenski doktor ophthalmologije

Očesno vnetje, rast, krč v trepalnicah, ječmen, oteklina, zrnca, nori na trepalnicah, očesna gnojitev, itd. pomeni potrebo očal brez vprašanja kako je dober vid. Da nosite prava očala in ste pravilno zdravljeni, to odpravi bolečine. Večkrat se znajde skoro navadno steklo v očalih, in vprašajo zakaj lista ne pomagajo. Ne vrjemite, da dobi kdo lahko prava očala za vas v par minutah, ali urah, seveda je nekaj izjem. Ves živčni sistem se mora podvržiti ureditvi, in da se to stori, morajo biti oči pravilno preiskane. Čudili se bode, kaj se doseže z ophthalmologijsko metodo. Krizpogled je velika očesna napaka in taki otroci ali odrasli se zelo težko učijo, ker imajo velik živčni napor. 5391 St. Clair Ave. Vogel Marquette in St. Clair Ave. Uradne ure od 10-12 in od 2-4 ter od 6-8. Ob nedeljah od 10-12.

NAPRODAJ JE VSA HIŠNA oprava za 5 sob. Proda se radi odhoda v staro domovino. Vse skupaj za \$700. Pozve se v upravnistvu lista (64)

Mi vam dobro plačamo.
Mi vam masno plačamo.
Mi vas naučimo narediti velik denar.

Pravkar smo odprli novi in zboljšani svet, jako pripraven za domačijo v clevelandskem okrožju. Mi imamo najboljšo in največje pogoje v mestu, in bi radi dali priložnost nekaterim dobrim in zanesljivim možem, da bi nas zastopali med svojimi rojaki. Prosilje morajo razumeti angleško. Skušnje v prodaji niso potrebne. Mi vam nudimo priložnost, kakor je v življenju ne dobite več. Ne obotavljajte se, ampak pridite k Mr. Biro, in zaupno se pogovorite z njim. Naši uradi so v 2. nadstropju Kinney & Levan Building Euclid Ave. in 14th St. V vašo udobnost je odprt urad do 9. ure zvečer, razven ob nedeljah in sobotah.

The Suburban Development Company
Graditelji mesta (65)

LEO ZAKRAJŠEK,

70-9th Ave, NEW YORK, N.Y.

HIŠE MODERNE.

Hiša za 6 družin, rent \$117, cena \$110,000. Hiša za 4 druž. 23 sob, rent \$150, cena \$14,000. Hiša za 4 družine, 16 sob, rent \$110, cena \$11,000. Hiša 12 sob, za 2 druž. cena \$10,000. Hiša za 4 družine, 20 sob, cena \$12,000. Hiša za 4 družine, 21 sob, cena \$12,000. Hiša za 4 druž. 20 sob, cena \$13,000. Hiša 12 sob, \$10,000. Pet hiš, vsaka 5 sob, samo \$1000 takoj, drugo kot rent. Cena samo \$3300. Hiša 9 sob kopalnice, garaža, cena \$5500. Hiša 7 sob, velik lot, \$2.0 takoj, cena \$5000. Oglasite se hitro na 6508 St. Clair av. Hiša 18 sob, za 3 druž. rent \$115, cena \$13,000.

J. OBERLE, javni notar

Ona banka za delavca je najboljša, ki plača največ obresti in posodi največje svoto na poselitvo, toda banko morate podprati, če hočete, da vas ona podpira. Po mojem mnenju je Slovensko Stav. in Pos. društvo najbolj pripravna banka, na 6313 St. Clair-av. Mi vam preskrbimo hišo, kakoršnjo sami želite. J. LUŠIN, 1065 East 66th Street. (68)

ALBERT IVNIK

na
5506 ST. CLAIR AVE.
katerega uradne ure so IC-12 dop. 2-4 pop. in 6-8 zvečer, kjer sem dobil v kratkem času pomoč, da se sedaj počutim, kot nov človek. Zelo ga priporočam rojakom.

JAKOB ŽNIDARŠIČ
6218 St. Clair Ave.

Spodaj podpisani sem trpel dolgo časa z bolečinami v prsih in na ledvicah ter se v zadnjem upanju obrnil na slovenskega doktorja Kiropraktike

Napredaj je krasna gugalnica (porch swing), popolnoma nova, šest čevljev dolga, iz najfinejšega materijala, vredna \$45, se proda za \$29. Vprašajte v uredništvu (65)

Dr. J. V. ZUPNIK,

SLOVENSKI ZOBO-ZDRAVNIK,

6127 ST. CLAIR AVE.
Knausovo poslopje nad Grdinovo dvorano.

Najboljše zobozdravniško delo po nizkih cenah.
URADNE URE: od 8:30 zjutraj do 8:30 zvečer.
Liberty bondi se sprejemajo za plačilo polne vrednosti.

NAZNANILO.
Iz urada Slov. Lovskega pod. dr. sv. Evstahija se naznanja, da se je sklenilo na glavni letni seji meseca dec. 1919, da se da za tri mesece prosta vstopnina, in to je mesec april, maj in junij. Torej sedaj je zopet lepa prilika pristopiti k društvu, ki vam daje lepo podporo in ugodnosti. Iati, ki ste že pri kakem društvu in hočete vstopiti še v katero drugo, sedaj je čas da se odločite, kajti človek ne ve ne ure ne dneva, kdaj ga nesreča zadane. S pozdravom
John Schlemmerger tajnik (W-67)

Postrežba z avtomobilom.

Kadar potrebujete avtomobil, naj-sibo za krato, pogrebe in druge prilike, za izlete, naročite ga vedno pri meni, ker je točna postrežba noč in dan. Cene prav nizke. Najboljši in najboljši avtomobil za vse slučaje. Sedaj stanujem na
1123 Addison Rd.
kjer me dobite vsak čas.
JOSEPH VOYK,
Priporočam se tudi vsem ženinom in nevestam za ob priliki poroke.
Princeton 61 (x46)

Dr. H. O. Stern,

zobozdravnik

1355 E. 55th St. vog. St. Clair
Vstop na 55. cesti nad lekarno

Ure od 9. zjutraj do 8. zvečer.

Zaprto ob sredah pop. tudi v nedeljo zjutraj.

Najstarejši slovenski plumbarji.

Kadarkoli potrebujete dobrega plumbarskega dela, katerega hočete imeti izvršnega čedna, točno in po zmerni ceni, tedaj se oglasite pri najstarejšem slovenskem plumbarskem podjetju v Clevelandu

MOHAR in OBLAK,
Mi izvršujemo vsa plumbarska dela, naše delo je garantirano, naše cene nizke. 9206 Superior Ave. (x-130)

Nehajte plačati rent.

LASTUJTE SVOJO HIŠO RADI VAŠIH OTROK.

Vaš stari prijatelj John Kovacič je upravitelj oddelka za prodajanje zemljišč od The R. P. Clark Land Co.

Vprašajte
Mr. KOVAČICA za nasvet
On je sedaj s R. P. Clark Land Co. na 501 Bangor Bldg. 942 Prospect St.
Telefon Prospect 316

Ne zanemarite svojih zob!

Vi dobite moderno zdravljenje zob brez bolečin po nizkih cenah pri

Dr. I. S. Rubin,

ZOBOZDRAVNIK

5506 ST. CLAIR AVENUE,
blizu 55. ceste.

Preiskava in nasvet zastoj.

Pozor, Plumbing!

Kadarkoli hočete, da se v vaših hišah naredi plumbarsko delo, se obrnite na svojega rojaka, ki vam naredi to v najboljšo zadovoljnost. Stranišča, kopalnice, sinke, itd.

Pojdite k svojemu rojaku najprvo, predno drugje vprašate. Najstarejši jugoslovanski plumbur v Clevelandu.

NICK DAVIDOVICH

6620 ST. CLAIR AVENUE
Cleveland, Ohio
O. S. Princeton 1173 W
Rosedale 1826

Išče se stanovanje, 3 sobe, za dva odrasla. Vpraša se v uredništvu. (67)

Dr. J. V. ZUPNIK,

SLOVENSKI ZOBO-ZDRAVNIK,

6127 ST. CLAIR AVE.
Knausovo poslopje nad Grdinovo dvorano.

Najboljše zobozdravniško delo po nizkih cenah.
URADNE URE: od 8:30 zjutraj do 8:30 zvečer.
Liberty bondi se sprejemajo za plačilo polne vrednosti.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke

Sedaj živimo v času NEGOTOVOSTI in ZLORABE, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušnim in premožnim trdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljave se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi.

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser

82 Cortlandt St. New York, N. Y.

SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD IN TOČNA POSTREŽBA Z BOLNISKIMI VOZLI.

Čenjenim rojakom in društvom se priporočamo za vodstvo po grebov. Točna, lepa in poceni postrežba v vseh slučajih. Na razpolago imamo udobne bolniške vozove za prepeljavanje bolnikov iz bolnišnice ali v bolnišnico. Odprto noč in dan, dobite nas lahko vsak čas.

Se priporočamo naklonjenosti rojakov.

ZAKRAJŠEK & KAUŠEK

slovenska pogrebnička in balzamista. 1105 Norwood Rd. naspr. sl. cerkve sv. Vida
PRINCETON 1735 W ROSEDALE 4983

Zaupno zdravilo dela čudeže.

Skoro že trideset let se Trinerjeva zdravila rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovatelja zasluži popolno zaupanje in kisljanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper kraginjno na vseh številnih potrebsčinah naših, a novi vijni davček nam je spodbil še zadnji steber in morali smo ceno nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačati za potrebščine, in tudi lekarja stane veliko več, ni mogoče druginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

TRINERJEVO AMERIŠKO ZDRAVILNO GRENKO VINO

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh boleznih jih je devdeset odstotkov povzročenih in spčetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko VINO očisti želodec in odstrani iz notranjčine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brolog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakovrstne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno zareče rudeče vino. V zavedi zabasavnosti, neprebavnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navadne slabobe, kakor tudi v želodčnih nepriklakah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi žitja ali rudarje ali druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite tak lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevragije, lumbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najpotrebnejša in najhitrejša pomoč. Jako dobro je tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV ANTIPUTRIN

je izvrstno inprav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in st; istotako za čiščenje ran,, izpuščanje in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

Naj novejša nagrade so dobila Trinerjeva zdravila na mednarodnih razstavah:
Gold Medal—San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

MANUFACTURING CHEMIST.

1333-1343 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

SVETLOBA IN SENCA.

POVEST
Spisal
DR. FR. DETELA.

"Vem."

"Ampak pridna bo in poštena in z Jerico ne bo grdo ravnila."

Molčala sta zopet, a čutila sta oba, da sta se zelo zblizala; zato sta bila tudi boljše volje. Pri slovesu se je Gašper zahvalil stricu za vse, kar je dobrega od njega prejel, in stric mu je prav krepko stresel roko in mu voščil veliko srečo v gospodarstvu.

Tone je seveda o prvi priliki povedal Bricu, kar mu je bil Gašper razodel; Bric je povedal ženi, in ta je vzela v roke Rozalko. Dekle je zardelo in se muzalo materi, ko jo je resno opominjala, da se mora vesti znanprej pametno in modro in ne si norca delati iz Gašperja; zakaj vsak mladenič tega ne prenese; da mora bolj gledati na obleko in ne hoditi okoli razmršena kakor brinov grm.

"In molči, ti neumnica, in ne razklepetavaj, kar si slišala!" je dejala mati, ki je bila v prejšnjih časih tolikrat očitala hčerki, da se ničemurno preveč ozira na svojo obleko. "Če zvedo ljudje prezgodaj, bodo razdrili."

Tudi ta opomin je bil odveč; saj je bilo radosti primešanega dosti strahu. Bog ve, če je oče prav slišal, kar je bil stric povedal, in če je stric Tone prav razumel Gašperja, in zakaj tega ni na izpregled? Tako je bila Rozalka zdaj vesela, zdaj pobita in vedno razburjena. Med vsako prijetno misel ji je vsilila razdražena domišljija vse polno nevarnosti, kako je fant nangel, brez prave stalnosti, kako da si z očetom nista dobra kako sklepa zakone navadno dota, in Bog ve kaj še. Jerice se je pa zdaj še bolj oklenila, in celo okoli brata Janeza, ki ga je prej zelo v kraj devala, se je začela ljubeznivo smukati, da bi ji povedal kaj o Gašperju.

Ko je pa nekega popoldne Jerico iskala, je naletela na Gašperja.

"Zdaj, Rozalka, mi ne uideš," jo je prijel za roko tako trdo, da je bila prepričana, da mu je ne more iztrgati, in oči so se mu tako čudno svetile, da jo je vročina izpreletela. "Ti boš moja žena. Govori!" in gubančil je čelo, kakor da bi ji smel ukazovati.

"Nekoliko moram vendar premisliti," je dejala.

"Nič ne boš premišljevala. Dokler ne dobim odgovora, ne pojdeš od tod."

"Če že mora biti, v božjem imenu! Ampak izpusti me!" je dejala in zbežala.

Domov pa ni šla; iskala je Jerico, kjer je slutila, da je ni, in urejevala razburkane misli. Lice ji je žarelo od radosti, ko se je izkušala domisliti vseh podrobnosti in malenkosti tega razgovora. Cisto natanko se ni mogla spomniti vseh besed, ki jih je bil govoril Gašper. Seveda, ker je bilo vse tako v naglici. Gašper bo moral še ponoviti, kar je bil rekel. Bog ve, kaj je bila vse preslišala, ko je bila tako vznemirjena in se je morala kar na lepem odločiti. Ali naj bi se bila obotavljala? Čemu? Saj bi se tudi druga nobena ne bila.

Še tistega večera je prišla k Bricovim teta Mana v vas.

"Joj, joj, Anka," je dejala in ogledovala cvetice po oknih, "pri vas pa mirta cvete. Ali imate nevesto v hiši?"

"Jaz nič ne vem," je dejala Anka in se sklonila na šivanje.

"Oh, kako skrivaj, Rozala!" se je obrnila na mater. "Rozalka je vendar nevesta. Ali ni še nič rekel?"

"Kdo?"

"Gašper vendar." Anki je utripalo srce, kakor bi ji hotelo prsi razgnati. Črno se je je storilo pred očmi, in kolena so se ji šibila, ko je hitela iz hiše, da si oddahne. Prevzelo jo je grozno kesanje, da je odbila svojo srečo in za-

grebla svoje nade. In zdaj je vse končano, in zamujeni trenutek se ne vrne več. — Kakšne misli! Kakšne želje! se je z grozo zavedela. Kakšno žalovanje za posvetnim veseljem in nevoščljivost celo proti sestri! Oh, grde misli! — Premagala je svoja čustva, zbrala duha in se vrnila v sobo s trdnim sklepom, da se bo krotila in brzdala.

"Kako, da si tako bleda, Anka?" je dejala Mana. "Preveč delaš in premalo počivaš." Medtem je pritekla Rozalka. "Poglej to punco, kakšna je! Kar na vrt jo presadi-mo! Kako je, nevesta?"

"Oh, kako ste sitni, teta!" se je branila Rozalka in objela Anko, in obe sta jokali, ena od veselja, druga pa se je mučila in premagovala, da ne bi bilo od zavistne žalosti.

"Kakor lilija in vrtnica," je razlagala Mana, ki je pa začela, ko je prišel še Bric, resneje govoriti. "Zdaj se smeješ in veseliš, dekle," je dejala; "ampak zakonski stan je težak stan, stan trpljenja in pokore, in neki sveti mož je rekel da bi se malokdo poročil, če bi premislil vse težave, ki ga čakajo."

"To je res," je dejal Bric, "in ta sveti mož je bil gotovo oženjen."

"Če so druge pretrpele, bo Rozalka tudi," je pripomnila mati.

"Naj bo, kakor je božja volja," je dejal Bric, ki se je spomnil, koliko da je trpela rajna Jerica in če se morda Rozalki pri Gašperjevem sinu ne bo godilo bolje.

"Medve, Anka," se je obrnila Mana k Anki, "pa bova ohranili svoj deklški stan, prosti in nezavezani. Rožmarin ima svoj duh, naj bo zelen ali pa suh. Zelen večer bova nosili, in belo krsto nama bo stesal Tone ali pa France."

Anka je tiho prikimala, žalostna, da se ne more s sestro tako od srca veseliti, kakor bi se bila rada.

Pozneje je prišel Gašper z Janezom, in mati ga je sprejela prijazno, kakor da bi se zadnje čase ne bilo nič prigodilo, nič izpremenilo. Staremu Bricu je bil pa kakor tudi Gašperju spomin prešlih dogodkov še na poti, da se nista mogla nepriljudno razgovarjati. Anka je bila vesela videti; Gašperjevim očem pa se je umikala, brez težave; zakaj fant si jo je komaj upal pogledati; tako vzvišena in sveta se mu je zdelala.

Novica o zaroki se je še tisti večer raznesla po vasi, in še tisti večer je Tetrevo Rožmanka vrata pokazala.

Pri Bricu so začeli pripravljati balo. Tone in France sta delala postelje, omare, škri-njo, zibelko in kar je drugega potrebnega pohištja.

"Ampak hrastov in prehov les, Tone" je dejal Bric, ko je prišel zraven, "to je zame predrago."

"Nič se ne boj, Bric!" je dejal Tone, "To bo moj nevestin dar, ker imam Rozalko rad."

"Tone, ta je možka. Bog ti povmi! Jaz in vsi moji otroci vkup ti ne bomo nikoli mogli."

Z Mano je prinesel France težke kose hodnega in praznjega platna, in Mana je namignila, da to še ni vse, kar bo ona dala, on ona ni samo tiho dajala kakor brat Tone, ampak na vsako dobroto je še navrgla prepleh naukov za nevesto in ženina.

Anka je sivala od jutra do večera in si mela oči, ki so jo skelele od drobnega dela in zdrževanih solz. Silila se je, da bi bila videti vesela in brezskrbna, in premišljevala zraven, če ni morda to kakšna hinavščina. Žalost seveda ni bila zopet zavisti podobna, tako da bi bila pravzaprav najboljša popolna rav-nodušnost, kakor da bi se vsi ti dogodki nje kar nič ne ti-

kali. A če pomislimo, da ohrani ravnodušnost tudi modri- jan navadno samo toliko časa, dokler se mu dobro godi, se ne bomo tudili, da se je Anka prav težko borila sama s seboj in da je bila še marsi-kako jutro blazina pod njenim obrazom vlažna od gor-kih solz.

Prišla je jesen. Zjutraj in zvečer se je vila siva megla ob tihih temenici; težka rosa je legala na travnike; po strniščih so se izpreletavale vrane, in pod pisanim plaščem je mirno dremal trudni gozd. Dalje prihajajo.

NAZNANILO.

Uradno naznanjam, da sem dobil iz gl. urada nova pravila, torej opozarjam člane našega društva Jugoslavn, št. 21. SDZ, da se prihodnje seje polno številno udeležijo, ker bodem razdal pravila, objemem pa prosim, da pustijo zavarovati svoje otroke v mladinskem oddelku in tako pripomorejo, da začne dotični oddelček poslovati. Seja se vrši 6. junija ob 9. uri dop. v navadnih prostorih. Prosim, da pridete polnoštevilno, da ne bo sitnosti za časa bolezni ali drugem slučaju.

Tajnik.

DEKLETA DOBILJO SLUŽBO za operiranje strojev na elektriko. Cisto, stalno delo. Dobra plača. Skušnja ni potrebna. Oglasite se 5. nadstropje, 1242 W. 3rd St. (66)

SOBA SE ODDA V NAJEM za 2 fanta elektr. in kopališče. 1046 East 67th Street. (65)

TRI SOBE S KOPALIŠČEM in garažo se oddajo v najem. Vprašajte na 1428 E. 49th St. (65)

SOBA SE ODDA ZA 1 ALI 2 FANTA, brez hrane. 6309 Edna Ave. (66)

KJE

dobite najboljši slad- led in mehke pijače?

V lekarni

F. BRAUNLICH,

1353 E. 55th STREET
Vogal St. Clair Ave.

Točna postrežba.

National Drug Store!
SLOVENSKA LEKANA

Vogal St. Clair ave. in 61. esta. S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni.

Imamo direktno zvezo z Jugoslavijo
Izdajamo čeke na ljubljanske in dru-
ge banke. VAŠ DENAR PRIDE DOMOV
TAKO HITRO KAKOR VASE PISMO.

Za NIZKE cene in TOČNO postrežbo pri pošiljanju denarja v domovino se oglasite pri

PAUL SCHNELLER

FOREIGN EXCHANGE AGENCY,
6313 ST. CLAIR AVENUE.

Ali vam je znano?

Od sedaj naprej imamo mi v vseh bančnih zadevah

direktno zvezo z Ljubljano

z vsemi bankami. Naša banka najceneje pošilja denar v domovino.

Pridite in pogovorite se v svojem jeziku z nami.

THE GARFIELD SAVINGS BANK

322 EUCLID AVENUE

Frank Tomich, vodja.

PIKNIK! PIKNIK! PIKNIK!

KI GA PRIREDI

DRUŠTVO SRCA MARIJE

(stara)

OB PRILIKI

25-LETNICE

SVOJEGA DRUŠTVENEGA OBSTANKA

NA JOS. KASTELCEVIH FARMAH,

V NEDELJO, DNE 6. JUNJA, 1920.

To društvo je eno najstarejših v naselbini in ravno sedaj obhaja 25-letnico. Cenjeno občinstvo je uljudno vabljeno na to prireditev, ki ima jako lep in zanimiv program:

1. Igra gódba pod vodstvom bratov špehek.
2. Govor predsednice o obstoju društva.
3. Licitacija tajnih košaric, napolnjenih s samimi dobrotami.
4. Srečolov krasnih dobitkov, katerih je pa toliko, da bo prav vsak zadel, če ne drugače pa s palico.
5. Dirka najstarejših članic za zlat cekin.

Ker je to prvi piknik vabi se cenjeno občinstvo da pohiti v pomladno z zelenjem duhtečo naravo. Za trudne noge dobilo se bo nekaj takega, da bodo takoj pripravljene za ples. Tudi za onemogle židločke pravijo, da bo nekaj izvrstnega, potice in kručkov bo pa kar jerbasa in bob tudi že cvete v lepi vrtni gredi. Članice so pa prošene, da prinese vsaka en dobitek k sestri Perne na 1133 Norwood Rd. Vabijo se vsa ženska in moška društva, da z nami praznujemo naš 25-letni jubilej.

Za odbor dr. Srca Marije,

(stara)

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severovo zdravilo za obisti in jetra) pomagajo čudovito kot disinfekcijsko sredstvo pri vnetju obisti in jeter, ako ima teško odvajanje vode, imate bolečine pri odvajanju vode otekle noge ali bolečine v hrbtu. Cena je 75c in \$1.25 ter 3 ali 5 centov vojnega davka.

Dober liniment

bi moral biti v vsaki hiši vedno pri roki, da se rabi v slučajih neprilakovane nesreče, prask, poškodb, napetja in enakih bolestin. Naša lastna skušnja nam pravi, da se vam spleča imeti na rokah v vaši hiši od časa preskušeno zdravilo, ki je vespovsod poznano pod imenom

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje). Ono je skazalo svojo uspešnost pri zdravljenju revmatičnih neprilik, pri odpravi napetja, pri olajšanju bolečin in krčev, in v enakih bolestin, kjer se navadno potrebuje liniment. Uspehi tega zdravila so vselej točno in trajajoči. Poskusite eno steklenico tega zdravila pri prihodnji priliki. Cene so 30 in 60c, in dva ali tri centa vojnega davka.

Severova družinska zdravila se dobijo po vseh lekarnah. Če jih ne morete dobiti naročite jih od nas **W. F. Severa Co. Cedar Rapids Ia.**

Severa's Rheumatic Remedy

(Severovo zdravilo zoper revmatizem.) Se priporoča kot izvrstno zdravilo za zdravljenje revmatizma, kroničnega ali hudega, revmatizma v mišicah ali sklepkih, nevralgije, ki prihaja iz revmatizma, in pri boleznih, kjer je očitno, da je revmatizem vzrok trublja. Deluje jako hitro. Cena \$1.25 in 5c vojnega davka.

Severa's Nervoton

(Severov Nervoton). Kot naznanja ime je izvrstna tonika za cel živčni sistem, ki trpi na nervoznosti. Je zdravilo za slabe in utrujene živce. Se priporoča pri zdravljenju, kadar ne morete spati, ste nervozni, opešani nemirni. Učinko trajajo. Cena \$1.25 in 5c vojnega davka.

Vodstvo tovarne The Euclid Foundry Company naznanja vsem Slovincem, osobito delničarjem, da se v nedeljo, dne 6. junija vrši velik shod na prostorih tovarne, Bliss Road in St. Clair Ave. Na ta dan se bo odstranila prva lopata zemlje na prostoru kjer bo v kratkem stala mogočna slovenska stavba, ki bo pričala o zmornosti in naprednosti našega naroda. Slovesen bo ta dan ne morda zato, ker se bo postavil temelj novemu podjetju, to se dogaja v Ameriki vsak dan, ampak zato, ker to poslopje bo zrastle z žulji slovenskega delavca, trpina, ki gre, svest svoje moči, naprej po poti napredka, ne oziraje se na desno ali levo. Previdno in počasi smo stopali dokler nismo prišli na varno podlogo, danes s ponosom rečemo, da smo na trdnem. Upamo, da bo svak, ki se količkaj zanima za naš napredek gotovo nas posetil na ta dan. Razvedrila bo dovolj, zato nam garantira obširen program. Zastopniki mesta, kakor tudi razni slovenski govorniki bodo povečali slovesnost dneva. Prostora je dovolj za vse Slovence in Slovenke v Clevelandu. Kar je pa najbolj važno je, da to bo zadnji dan podpisavanja delnic, to se pravi, dne šestega junija ob osmi uri zvečer se knjige za vpisovanje delničarjev uradno zaključijo. Torej kdor je čakal do zadnjega je istega pričakal, sedaj ne preostaja drugega nego odločiti se, ali ostati zunaj, ali priti notri. Začetek slavnosti bo ob dveh popoldne. Kdor bo prišel s karo naj vzame Dille Rd. karo na St. Clair Ave. s katero naj se pelje do konca, potem naj pa, ali hodi naprej po St. Clair Ave. ali naj pa se posluži Briceljnovga avtomobila.

S spoštovanjem,

The Euclid Foundry Company

LEOPOLD KUŠLAN, tajnik

BELVEDERE ODPLOVE 15. JULJA.

To je prvi piknik, ki ima dovolj prostora za vse, ki so namenjeni do Trsta. Mi imamo še nekaj praznih prostorov. Če nameravate iti sedaj v Evropo, vam svetujemo, da pridete v naš urad in si preskrbite tiket.

DRUŽINE PRIHAJAJO IZ EVROPE.

Ali želite koga dobiti iz Evrope, iz stare domovine? Mi preskrbimo vse potrebno in postavno, da pridejo vaši dragi k vam v najkrajšem času. Sedaj je najboljša sezona za potovanje. Dajte, da vam zgotovimo listine, ki omogočijo vašim, da pridejo sem.

Zupnick & Company,

POŠILJANJE DENARJA IN PRODAJA TIKETOV ZA VSE LINIJE.

6024 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO

NAZNANILO.

Članice dr. Danica, št. 11. SDZ se opozarja, da je društvo sklenilo za tri mesece prosto vstopnino, to je, za junij, julij in avgust. Članice, agitirajte pri rojakinjah, ki se še niso v društvih da pristopijo. Opozorjam članice, da se udeležijo seje 8. junija v obitem številu. Assessment se plačuje samo na seji. Sestrski pozdrav,

FRANCES HUDOVERNIK
tajnica

(64)

Delo dobi dekle, ki bi pomagala pri gospodinjstvu pri mali družini. Nič pranja. Dober dom za revno deklčo. Vpraša se v uredništvu. (65)

Dr. RAY R. SMITH

ZOBOZDRAVNIK

E. 67th St. & St. Clair Ave.

Jaz ne oglašam samo dobro zobozdravniško delo, ampak ga tudi garantiram za 10 LET. Vprašajte svoje prijatelje. Oni vam bodo povedali.

Rabim slavnoznano "PERIDONTO" metodo za IZVLEČENJE zob brez bolečin.